

Leo Tanner – Theresa Herzog

O radosti življenja krščanstva

Predgovor

Niz malih knjižica „Poticaji POV“ želi uz pojedina religiozna pitanja i teme dati prve i lako razumljive pristupe. Ovi „Poticaji POV“ svode se uglavnom na predavanja koja su sada u pisanu obliku dostupna širemu „slušateljstvu“.

Sljedeće misli plod su dvaju predavanja o radosti življenja kršćanstva.

Svi ljudi čeznu za radošću. Blaise Pascal čak misli: „Čovjek je rođen za radost.“ Radost je odlučujuća tema kršćanske vjere, kao što govori i Majka Terezija: „Radost mora biti glavna osobina našega života. Radosna redovnica djeluje u zajednici kao sunce. Zašto je Bog blagoslovio rad u četvrtima baraka? Ne radi osobnih kvaliteta, nego radi radosti kojom sestre zrače. Što bi naš život bio ako sestre ne bi bile radosne? Nikomu ne bismo bile privlačne. Zamislite si da jedna sestra pođe u četvrt baraka tužna lica i teška koraka. Ona ovim siromašnim ljudima ne bi donijela ništa dobra nego samo još pojačala potištenost. Radost je zarazna; stoga budite uvijek ispunjene radošću kad odlazite siromasima.“

Friedrich Heer dopunjuje: „Sutrašnji svijet pripada onima koji navješćuju radost.“ Pozvani smo današnjim ljudima donositi radost, i to kršćansku radost. Tomu hoće pridonijeti i ovaj sveščić. ...

Srdačno zahvaljujem Theresi Herzog za sadržajne poticaje. Isto tako zahvaljujem čitavomu izdavačkom timu za njegov dragovoljni rad.

Neka ovaj sveščić pridonese da kršćanska radost u nama raste i mi postanemo glasnici radosti.

Leo Tanner

Uvod

Radost je usrećujuće iskustvo, dar, nije načinjiva. U nama leži iskonska potreba, duboka čežnja za radošću. Narodnim jezikom govorimo: Tko je iznutra ispunjen radošću, nosi sunce u srcu. Uvodno samo nekoliko misli koje otvaraju prve pristupe:

– Radost pospješuje zdravlje

Radost čini dobro ljudima i zdravlju. To je bilo iskustvo naroda Izraela. Ovako govori učitelj mudrosti: „*Ne prepuštaj se žalosti i ne kinji se mračnim mislima. Veselje srca život je čovjeku, i radost mu produljuje dane životne ... Zavist i srdžba skraćuju dane, briga donosi starost prije vremena. Izdašnu srcu jelo je u slast: i koristi mu ono što pojede*“ (Sir 30,21-22.24-25).

Kod posljednjega retka možemo se smješkat. Ali u gotovo svim kulturama dobar volumen tijela smatrao se blagoslovom. Tek relativno kratko vrijeme živimo u zapadnome društvu gotovo u jednoj vrsti zaslijepljenosti vitalnošću.

– Radost daje energiju

Radost je velika pokretačka snaga u ljudskome životu. Samo ono što se događa iz radosti donosi dobar i trajan plod. Stoga je govorio Ezra, koji je poslije izgnanstva naroda Izraela motivirao ljude za ponovnu izgradnju Hrama i obnovu religioznoga života: „*Ne žalostite se: Radost Gospodnja vaša je jakost*“ (Neh 8,10c).

– Poruka radosti

Isus je došao da nam donese Božju radost. U svetoj noći uvijek slušamo kako anđeo prestrašenim pastirima govori: „*Ne bojte se! Evo javljam vam veliku radost za sav narod: Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj: Krist, Gospodin*“ (Lk 2,10-11).

Ova „*velika radost*“ glavni je sadržaj Isusove poruke i djelovanja. Stoga se ova poruka naziva „*Evandjelje*“. „*Evandjelje*“ (grčki: euangelion) teško je prevediva riječ. U narodnome jeziku stajao je ovaj izraz za jako veselu, usrećujuću i oslobađajuću vijest. Primjerice da je teško bolesni ukućanin ozdravio. Vijest koja svima daje

odahnuti.

Ovdje se misli na dobru, oslobađajuću vijest o Bogu, na jako usrećujuću poruku da je Božje djelovanje u svijetu sto posto ljubav i da zato nema ništa bolje nego se na svim područjima potpuno otvoriti djelovanju toga Boga. Jer – u Božjemu kraljevstvu, gdje vlada Bog – u srca ljudi probija *velika radost*“.

– Radost je znak Božjega kraljevstva

Koliko Isus hoće naš život pretvoriti u radost, u jednu vrstu blagdana, pokazuju njegovi mnogi znaci i čudesa. Ljudi su Božjom snagom ozdravljali. Oživljavali su i puni divljenja i radosti ispovijedali: „*Sve je dobro učinio!*“ (Mk 7,37)

Isus nam donosi radost Božjega kraljevstva. Ivan to naznačuje time da u svome Evanđelju kao prvi Isusov znak donosi pretvaranje vode u vino na svadbi u Kani. Tada je svadba bila svečanost koja je trajala više dana. Zaručnik je bio odgovoran za hranu i vino. Neugodno je bilo tada u Kani da je ponestalo vina. Na Marijin naputak pomogao je Isus zaručniku da se izvuče iz neprilike i održao svadbenu zajednicu u svečanoj radosti.

Ivanu je ipak do nečega višeg nego do samo lijepa sjećanja na Isusovo djelovanje. On hoće pokazati što se događa kad Isus djeluje. Tada i danas. Tako je voda simbol svega što mi ljudi možemo pridonijeti za život i radost. Vino je znak Božje radosti koju Isus hoće u punini darovati svima. Dok sluge pune do vrha vrčeve s vodom, čini Isus pretvorbu vode u vino. Zbog ovoga „novoga vina“ nadstojnik stola je toliko zadivljen, da k sebi poziva zaručnika i govori mu: „*Svaki čovjek stavlja na stol najprije dobro vino, a kad se ponapiju, gore. Ti si čuvao dobro vino sve do sada*“ (Iv 2,10).

Isus objavljuje da Bog ne škrtari, nego hoće darovati radost u punini, dapače u preobilju. To pokazuju količina i kvaliteta, 600 litara i to najboljega vina). Možemo se pitati nije li to pretjerano? U kojemu je stanju bila na kraju svadbena zajednica? Nije li to bilo previše odgovorno? Isus je time htio, kao što je rečeno, objaviti Božju velikodušnost. A ona vrijedi i danas. Kao što je rekao vrsni poznavatelj Svetoga pisma i crkveni naučitelj Jeronim (347.-419.):

„Svi od njega pijemo.“ Kako možemo danas piti od toga „vina“?

Izvori kršćanske radosti

Mi ljudi po svojoj smo naravi i svome temeljnom životnom raspoloženju različiti. Ima ljudi veselije naravi koji reaguju spontano, mogu se od srca radovati sitnicama i daju se brzo oduševiti. Dar je imati takvu veselu narav. Ovim ljudima je u mnogočemu u životu lakše. Prati ih stanovita lakoća.

Drugi su više tihi, možda melankolične i ozbiljne naravi. Ovi naginju više razmišljanju, kopkanju, a katkada i pesimizmu i depresiji.

Između toga ima najrazličitijih mješavina. Svatko od nas ima svoju originalnu sebi svojstvenu narav. Svatko je jedinstven i neponovljiv. I dobro je tako.

Kršćanska radost vrijedi za sve na isti način. Ne temelji se u našoj urođenoj naravi, nego u Bogu. Bog je radost, najdublja, najčišća i savršena radost. Nema veće sreće od samoga Boga. A Bog nam hoće na različite načine dati udjela na svojoj radosti. Hoće nam dati piti od svoga „vina“. U nastavku hoćemo u vezi s ovim promotriti devet vidika:

1.

Zahvaliti za dar života

Bog je veliki „*prijatelj života*“ (usp. Mudr 11,26). Stvorio je život i radost. Svi dobri darovi dolaze od njega. Nose njegov rukopis. Znakovi su njegove ljubavi i blagonaklonosti. Prvo „vino“ koje primamo iz njegove ruke, jesu dobri darovi života. Treba pogledati što nam je darovao, čime nas hoće razveseliti.

Možemo se radovati,

- ako izjutra možemo ustati zdravi
- veselu jutarnjem pozdravu, osmijehu
- zdravu jelu, čaši vina
- cvijeću u vrtu, na livadi ili u vazi
- smislenoj i zadovoljavajućoj zadaći

- ljudima koji nas vole i koji su dobri prema nama
- uspjehu, kad nam se nešto posreći
- svim ljepotama u prirodi
- iskustvu olakšanja neke od teških briga
- svakoj dragoj riječi, svakomu dobrohotnu pogledu
- prijateljstvu i intimnosti svake vrste
- veseloj svečanosti
- milozvučnoj glazbi, sportu, užitku i hobijima
- svečanome bogoslužju
- smjeti uživati u odmoru, slobodnome vremenu i praznicima
- ...

Ovaj popis moglo bi se nastaviti u beskraj. Bog je prijatelj života. Svaka prava životna radost dolazi od njega. Dobro je biti svjestan što nam se iz dana u dan jednostavno dariva. Smijemo zahvalno u svemu uživati. *„Svako je Božje stvorenje dobro i ne valja odbaciti ništa što se uzima sa zahvalnošću ...“* (1 Tim 4,4).

2.

Izabрати pogled vjere

Ernst Kirchgässer piše: „Radujem se svaki put kada je loše vrijeme. Jer ako se ne radujem, vrijeme je svejedno loše.“ Drugim riječima: Ovisi o našem stavu. Mnogo toga u životu ne možemo promijeniti. Realnost života, sa svime što ovamo pripada, unaprijed je zadana. Što pak možemo promijeniti, to je naš stav prema ovoj realnosti.

Henri Nouwen govori u svojim knjigama često o tome da je naša odluka prihvatiti ljutnju ili zahvalnost. Ljutnja je naravno prva spontana reakcija koja dođe. Ali zatim, kad uključim svoju svijest, ja mogu birati: Hoću li zadržati ljutnju, ili se odlučiti za zahvalnost.

Svi ljudi doživljavaju razočaranje, bol, odbijanje, nepravdu – dapače, možda čak i perfidnu niskost. Da – ponekad smo i razočarani samima sobom i Crkvom.

Tada se u nama može nešto usidriti: bijes. Henri Nouwen piše o

ovome otrovu: „Pritajena mržnja je najdestruktivnija snaga u našem životu. Ona je neka vrsta hladnoga gnjeva koja se pohrani u jezgri našega bića i naše srce učini tvrdim. Pritajena mržnja može toliko postati temeljnim stavom koji prožima sve, koji prožima sve naše riječi i dane da ga više uopće ne prepoznamo takvim ... Srce ima još uvijek puno kutaka u kojima se pritajena mržnja skriva, i pitam se hoću ili ju još uopće ozbiljno izmesti!“

Upravo s ovom odlukom započinje put do radosti. Dokle god se čvrsto držimo razočaranja, pritajene mržnje, gorčine i rezignacije, mi u klici ubijamo radost na koju smo pozvani. U vezi s ovime govorio je Isus često o tome da ne smijemo dopustiti da nam se u srcu usidre odbijanje i razočaranja, nego trebamo stresti prašinu odbijanja.

Pavao i Barnaba su primjer za to. Bili su progonjeni i protjerani. Ali nisu zbog toga rezignirali, naprotiv! *„Oni pak stresu prašinu s nogu protiv njih pa odu u Ikonij. A učenici su se napunjali radošću i Duhom Svetim“* (dj 13,51-52).

Stresanje odbijanja nije tako jednostavno. Često je to dug proces. Odlučujući je smjer gledanja: gledati na Isusa Krista, a ne na prašinu. Gledati na radost, a ne na frustraciju. Ne dajmo se sapeti svom mogućom prašinom.

Papa Ivan XXIII. je rekao: „Tko ima vjeru, ne dršće. Ne požuruje događaje, nije pesimistično nastrojen, ne gubi živce. Vjera, to je vedrina koja dolazi od Boga.“ Izaberemo li pogled vjere, promatramo svoj život i sve što se događa iz jedne nove perspektive, iz perspektive Božje.

U ovoj perspektivi znamo da se otkupljenje u Isusu Kristu već dogodilo i da će se to otkupljenje konačno dogoditi. Tako živimo na temelju otkupljenosti. To nam omogućuje gledati ono pozitivno u događajima, ili bolje, u njima vjernički otkrivati nazočnost Boga i Njegovo djelovanje. Drugim riječima: Dok imamo prste u igri, igru u ruci ima On.

Ovaj pogled daje nam da realnost zla zacijelo vidimo, ali u jednome novom svjetlu, u jednome novom obzoru. Bog sve zlo, sve neuspjehe i sve katastrofe ugrađuje u još veće i mudrije planove

spasenja. Svi ljudi koji mu se otvore, iskusuju ovu istinu velike Božje ljubavi. U ovome smislu može Pavao reći: „*Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista!*“ (Ef 5,20) Ne možemo zahvaliti za sve zlo koje se događa, to bi bilo apsurdno. Ali u pogledu na Isusa Krista koji je svojom mukom i smrću na križu nadvladao zlo, postaje to moguće. Jer „u imenu Isusa Krista“ znači da spasenje nastaje Njegovim djelovanjem u događajima.

Ako tako mijenjamo vlastiti stav i izaberemo pogled vjere, realnost se neće promijeniti, ali mi ćemo ju gledati drukčije: s puno više nade, u vedrijoj opuštenosti koja dolazi od Boga. Pogled vjere daje nam svaki dan prepoznati „vino“ radosti koje nam On nudi, i to čak u neugodnim, dapače u bolnim događajima.

3.

Radost zbog Božjega djelovanja

Roditelji se brinu za razvoj svoje djece. Raduju se svojoj djeci. Sretni su i ponosni na svaki napredak i hrabre ih u dobru.

U takvoj srdačnoj ljubavi živio je Pavao sa svojim zajednicama. Njegove poslanice pokazuju koliko se Pavao raduje svojim zajednicama, braći i sestrama. Ta radost se hrani njegovim pogledom na Božje djelovanje. Pavao se raduje onomu što sestre i braća žive. Čezne za njima. Zanima se kako je pojedinim zajednicama u njihovu rastu. Raspituje se za njihovu situaciju.

Pavao se primjerice radovao Božjemu djelovanju i sve većoj ljubavi u Solunu. U vezi s time piše: „*A sada kad se Timotej od vas k nama vratio i donio nam radosnu vijest o vašoj vjeri i ljubavi i da nas se sveudilj ugodno sjećate i čeznete vidjeti nas, kao i mi vas – zbog toga smo, braćo, nad vama, nad vašom vjerom, bili utješeni uza svu svoju tjeskobu i nevolju. Da, sada živimo kada ste vi postojani u Gospodinu! I kojom bismo zahvalom mogli Bogu uzvratiti za vas, za svu radost kojom se zbog vas radujemo pred Bogom svojim?*“ (1 Sol 3,6-9)

Pavao nam hoće otvoriti oči za naše grupe, naše zajednice: Gdje

se događa dobro? Čemu se možemo radovati što drugi u našoj blizini žive? Puno je dobre zauzetosti, toliko spremnosti, toliko vjernosti, toliko služenja, toliko dobre volje, toliko predanja, toliko ustrajnosti, toliko divljenja vrijednih ljudi. Radujmo se tomu!

Smijemo krug još proširiti. Tu ima toliko veličanstvenih žena i muškaraca u našoj općoj Crkvi, u drugim religijama, dapače na čitavoj zemlji. Sve dobro je u konačnici izdjelovao Bog. Radujmo se što u njima i po njima djeluje i danas. Otkrijemo li ovo Božje „vino“ i od njega „pijemo!“, nikada nam neće ponestati radosti.

4.

Iskustvo Isusova prijateljstva

Glavni urednik redakcije jednih velikih američkih novina dobio je jednoga dana pismo bogata farmera. Ovaj piše: „Štovani gospodine uredniče, ove godine sam proveo zanimljiv eksperiment. U proljeće sam svaku nedjelju rabio za to da sijem umjesto da idem u crkvu. Tijekom ljeta nisam propustio ni jednu nedjelju za rad na polju. A u jesen sam svake nedjelje ubirao ljetinu. I što sam mogao ustanoviti? Moja ljetina je bitno bolja i izdašnija od ljetine mojih susjeda koji su radili samo tijekom tjedna i svake nedjelje posjećivali crkvu. Što kažete na to?“

Glavni urednik je objavio ovo pismo u sljedećem izdanju i kao komentar ispod njega napisao: „Što na to imam reći jest: „Bog svoje račune ne poravnava uvijek u listopadu.“

Ipak – Bogu uopće nije do poravnavanja računa. Njemu je do prijateljstva! Bog želi biti naš prijatelj, i to skroz naskroz prijatelj. Stoga je Isus Krist postao čovjekom da nam donese prijateljstvo i dade nam ga iskusiti. „Siromašni“ bogati farmer propustio je prije svega prijateljstvo s Bogom i blagoslov nedjelje.

Naš život nije samo raditi i opet raditi da bismo što je moguće više zaradili. Mi ne živimo za novac. Koja bi utješna perspektiva to bila? Nedjelja kao prvi dan u tjednu pokazuje: Najprije dolazi prijateljstvo, najprije dolazi život, najprije dolazi gajenje odnosa,

najprije dolazi dokolica. Kvalitetu života nije moguće nadomjestiti nikakvim materijalnim bogatstvom. Siromašni farmer je to propustio.

– **Prijateljstvo započinje dodirom**

Ovu kvalitetu života doživio je francuski matematičar i prirodosnanstvenik Blaise Pascal. Nakon njegove smrti u jednome komadu njegove odjeće pronađen je ušiven vrlo brižno ispisan komadić papira koji je on uvijek uza se nosio. Ovaj Mémorial (znak spomena), kako ga se nazivalo, bilježi iskustvo jednoga posve određenog dana i jednoga posve određenog sata u Pascalovu životu: Dan Božjega dodira.

Iz ovoga Mémoriala samo jedan izvadak: „Ponedjeljak, 23. studenoga 1654., otprilike u 22.30 sati do otprilike pola sata iza ponoći: Oganj: Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi, ne bog filozofa i učenjaka. Izvjesnost. Izvjesnost. Osjećaj. Radost. Mir. Bog Isusa Krista ... Zaborav svijeta i svih stvari, izuzev Boga. Njega se nalazi samo na putevima koji su naučeni u Evanđelju ... Radost, radost, radost, suze radosti. Isus Krist. Odvojio sam se od njega; pobjegao sam od njega, zanijekao ga, razapeo. O da se nikad od njega ne odvojim.“

„Radost, radost, radost, suze radosti!“ U ovoj radosti nalazi Pascal duboku sreću i mir koji sve prožima. Ovaj mir sređuje nanovo njegov život i ovaj mir čini život posve jasnim. Pascal odjednom zna da je ranije bio odvojen od Krista, premda je i ranije ipak vjerovao. On zna da je Krista i u njemu Boga tek sada stvarno pronašao. Pascal je iskusio prijateljstvo, upustio se u nj i bio svladan radošću!

– **Živjeti u „poretku“ ili u prijateljstvu?**

Iskustvo ove radosti nije kod svih takvo. Jedan mladić je došao k Isusu s dobrim pitanjem kako bi mogao steći vječni život. Isus ga upućuje na zapovijedi: Mladić odvrati: *'Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti.'* Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu: *'Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom'* (Mk 10,20-21)

Isus je osjetio veliku ljubav prema ovome mladiću. Bio je – danas bismo rekli – dobro kršćanski odgojen. Držao je zapovijedi i tako pronašao orijentaciju u životu. Pa ipak ga je neka čežnja tjerala k Isusu. Isus je osjetio ovu čežnju. Stoga je htio pozvati ga u svoje prijateljstvo. Ali – mladić ode žalostan. Neuspjeli susret: umjesto radosti – tuga! Zbog čega? Problem nije bilo njegovo bogatstvo, nego njegovo nepovjerenje u Isusovo prijateljstvo!

On ili nije mogao ili nije htio upustiti se u Isusovo prijateljstvo. Moguće je dakle živjeti pristojnim, čak dobrim životom, pa ipak ostati na odmaku prema Isusovoj osobi.

– **Isusovo prijateljstvo**

Biblija je pak puna iskustava Isusova prijateljstva. Milijuni ljudi su tijekom povijesti bili dodirnuti Isusovom ljubavlju, a to su i danas na najrazličitije načine. To mogu biti posve blaga, nutarnja iskustva, primjerice profinjena, jedva primjetna privučenost ili pak snažni, emocionalni dodiri. Svatko to doživljava drukčije. Ali ovim iskustvima je zajedničko: Duboka radost, blaga sreća postaje životna, ljubav koja seže dublje od ljudskih iskustava ljubavi.

U čemu se sastoji Isusovo prijateljstvo? Ono se može sažeti u jednu rečenicu: Ja sam uvijek tu i to za tebe!

Tajna Isusova prijateljstva započinje s našim začecem! On je od toga trenutka uvijek s nama. Poseban trenutak ovoga prijateljstva jest iskustvo krštenja. Tu čovjek biva uzet u dostojanstvo Božjega naroda i obdaren kraljevskim sjajem Isusa Krista.

Prijateljstvo se dakle sastoji u tome da je On uvijek uza me i uvijek za mene. Svi ljudi nas prate jednim dijelom. Najprije nas prate roditelji, zatim kolege i kolegice i prijatelji, zatim možda partner i sestre i braća u vjeri. Ali svi nas mogu pratiti samo jednim dijelom. On pak je uvijek tu, čak i u smrti.

Isusovo prijateljstvo se i na jednome drugom području razlikuje od ljudskoga prijateljstva: ljudi nas razumiju samo dijelom, a On nas razumije potpuno. Da, razumije nas bolje nego što mi možemo razumjeti sami sebe.

On nas skroz naskroz poznaje i istodobno prihvaća i ljubi. Dok mi

sami sebe (ili druge) brzo osudimo, Isus nas nikada ne osuđuje. Nikada nas ne postiđuje.

Isus je uvijek sto posto za nas: ljudi su u svojoj ljubavi ograničeni. U njima često diše dah sebičnosti, čak i kad to misle iskreno i potpuno dobro. Stoga je Isus najbolji saveznik naše životne sreće. Jer On je protiv svega što nas ranjava, što nas sprječava u istinskome životu, što razara radost. Zato je on protiv svakoga oblika grijeha i obezvrjeđivanja u našem životu, ovo čak i onda kad ih mi u svojoj sebičnoj zaslijepljenosti želimo zadržati.

Kad bismo samo mogli shvatiti svu dubinu, što znači: On mi je prijatelj! Sto posto moj prijatelj, potpuno prijatelj! Njegova najveća želja naša je najdublja sreća, najveće moguće ispunjenje našega života! On za to čini sve i hoće i danas sve učiniti. On hoće čitav naš život učiniti zdravim i dobrim. Izvući nas iz svih zarobljenosti, dovesti do prave životne radosti.

– **Dostojanstvo Isusova prijateljstva**

„Koje li časti za mene!“ Tako osjećamo kad susretnemo osobu, kojoj se u srcu divimo budući da čini veličanstvene stvari ili je inače izvanredna. Počašćeni smo da smo od jedne takve „visoko pozicionirane“ osobe oslovljeni, ili da s njom možemo provesti neko vrijeme.

To što nas kod „najvećih“ ljudskih osoba može usrećiti, ovdje vrijedi još više: Sam silno vječni Bog nudi nam u Isusu Kristu svoje prijateljstvo! I ne samo to: On sam je postao čovjekom, jednim od nas da bi nam se približio. I još više: On za nas predaje svoj život: „*Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje*“ (Iv 15,13). Jednostavno luda, nepojmljiva ova njegova ljubav! Koju čast i dostojanstvo znači ovo prijateljstvo za nas!

Terezija Avilska (1515.-1582.) je sa 40 godina – nakon što je već 20 godina živjela u samostanu – bila posve osobno dodirnuta Isusovim prijateljstvom. Tako je promijenila čitav svoj život. Probila je nova radost. Snaga Isusova prijateljstva dala je da u njoj postane životna jedna nova dinamika. Oduševljenje, radost i duboka sreća došli su nanovo u njezin život.

Molitva za nju od tada više nije bila „mrsko“ obavljanje dužnosti, nego vrijeme intimna prijateljstva. Tako ona piše: „Molitva nije ništa drugo nego boravljenje uz prijatelja s kojim se često i rado sami sastajemo da bismo s njim razgovarali, jer smo sigurni da nas ljubi.“ Terezija je bila toliko zahvaćena Isusovom uzvišenošću, da Mu se od sada obraćala sa „Vaše Veličanstvo“. Neshvatljivo je za nju bilo iskusiti darovano dostojanstvo, ljubav „Vašega Veličanstva“ i smjeti Mu služiti svojim životom!

U iskustvu Isusova prijateljstva kušamo Isusovo „vino“. Kušanje toga „vina“ nije jedinstven doživljaj – naprotiv! U svim situacijama nudi nam Isus ovo „vino“, a to „vino“ što je starije i zrelije, to bolje prija (usp. Lk 5,39).

Draga čitateljice, dragi čitatelju,

Želim ovdje kratko prekinuti. Možda se u vama probudila želja za ovim prijateljstvom s Isusom. Možda se pitate: Kako u to prijateljstvo ući (ili ga produbiti)? U vezi s time dva naputka:

1. *Prijateljstvo započeti*: U Pismu zajednici u Laodiceji govori Isus: „*Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom*“ (Otk 3,20). Isus stoji i danas pred vratima našega života i čeka da Njegovo tiho kucanje opazimo, da Mu na kraju otvorimo vrata i pozovemo Ga u svoj život. Njegovo kucanje opažamo onda kad u svome srcu opazimo čežnju za prijateljstvom s Isusom. Zatim je dobro jednom molitvom pozvati Isusa u svoj život i zamoliti Ga da sada s nama „*blaguje*“. Blagovati znači: imati zajedništvo s Isusom.
2. *Prijateljstvo produbiti*: Ako nam je jedno prijateljstvo važno, tada se trudimo oko njegova rasta. Želite li to, zamolite svoga prijatelja Isusa da vam pokaže kako ovaj odnos može sada rasti. Možda ste dovedeni do jedne grupe koja međusobno dijeli život i vjeru. Možda se negdje u blizini održava tečaj koji pomaže produbiti vjeru. Možda otkrijete vikend o vjeri, duhovne vježbe u svakodnevici ili neke druge

ponude. Želite li u srcu produbiti prijateljstvo s Isusom, tada se smijete pouzdati u to da će vam sam Isus pokazati mogućnost za to.

5. Radost odluke

Sonja i Petar su jedno drugo susreli. Sonje se Petar jako doimlje. Osjeća od ovoga susreta u svome srcu ljubav prema Petru. Ova ljubav raste i sljedećih dana i tjedana. Zato ona pokušava svako malo vidjeti Petra i stupiti s njim u kontakt. Pita se uz jako lupanje srca: „Voli li i on mene?“ Pritom osjeća da ovo pitanje mora jednoga dana izreći izravno. Dugo oklijeva. Naposljetku dolazi pogodan trenutak. I Petar izgovara „da“. Koje radosti i olakšanja! Koje li sreće! Tako si njih dvoje puni radosti daju u svom srcu prostora ovome prijateljstvu.

Prijateljstvo se razvija iz godine u godinu i njihova uzajamna ljubav postaje dublja i nosivija. Sonji je u srcu već dulje vrijeme potpuno jasno da ju Petar želi oženiti. A kako o tome razmišlja Petar? Je li i u njegovu srcu sazrela odluka? Tu ju Petar preduhitri i nudi joj ženidbu. Sonja je presretna i oni se puni radosti odlučuju jedno za drugo, za zajednički život.

Tko iskusi ljubav, bit će pozvan na odluku: Upuštam li se u prijateljstvo ili ne? Kad je odluka za prijateljstvo donesena, započinje novi put. Probija radost. Isus pripovijeda o tome u jednoj prisposobi: „*Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronade, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu*“ (Mt 13,44).

Čovjek slučajno otkriva ovo čudesno blago. Njegovo srce zastaje. Očaran je, zahvaćen i sretan. Zato se pita: „A kako ću doći do ovoga blaga? Koliko košta njiva?“ „580.000 eura“, glasi odgovor. „Ludo, nemoguće! Nikada to neću uspjeti!“

Ali blago mu ne da mira. Sada nastaje lud plan: S pretpostavkom da proda svoju kuću, zemlju, automobil, odjeću ... i on računa. I da još k tomu pribroji svu svoju ušteđevinu i još novac u novčaniku, možda bi još nekako uspio skupiti tih 580.000 eura. Ali isplati li se sve to staviti na kocku?

Ipak, tko je ovo silno blago „kušao“, kod njega svi drugi obziri ostaju postrani. I stvarno: Tako je to kod ovoga čovjeka. Potpuno lud! Ovo blago mu vrijedi sve! I tako on radosno prodaje sve što posjeduje i kupi njivu (usp. Mt 13,44). I na kraju ide radostan svojim putem.

Radost je plod jasne odluke za Isusovo prijateljstvo. Bez tračka „ludosti“ u očima ovoga svijeta ne ide! Ili ima li recimo zaljubljenih koji ne čine lude stvari ili su se ponašali ludo.

Prvi monasi i mnogi teološki mislioci srednjega vijeka navode kao razlog pomanjkanja radosti polovično kršćanstvo. Tko je mlak, ili rastrgan tamo-amo, tko ne živi jasno i odlučno za Gospodina, jedva će baštiniti radost. Tko hoće doživjeti sve, tko još hoće biti posvuda prisutan, u opasnosti je da naposljetku sve promaši: pravu, duboku radost u Kristu!

Tko je pak jasan i odlučan, postaje veseo. Jer samo odlučni ima jasan smjer. U snazi odluke za Božje kraljevstvo teče „Isusovo vino“ dalje u naš život.

6.

Radost ljubiti Isusa

John strastveno voli Mary. Preplavljen ljubavlju odriče se katkada i džeparca za kantinu i tim novcem kupuje cvijeće da bi ga navečer predao Mary. Ljubav čini lude stvari. Ljubav raste po takvim gestama. A ovo čini radost! Jer: „*Gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce*“ (Mt 6,21).

Ljubav se dariva ljubljenomu na način koji može izgledati lud. Ali tko je otkrio „veliko blago“, mora se pitati tko je tu stvarno „lud“. To misli barem Martin Klingbeil u sljedećim mislima pod naslovom: „Nešto tu nije u redu“: Kad mladić ustane u pet sati ujutro da

raznosi novine, ljudi tada govore: 'Od njega će postati pravi čovjek!' Ali ako bi ga njegova zajednica zamolila da ustane u pet sati, ti isti ljudi bi govorili: 'Previše se traži od ovoga mladića!'"

Ako jedna žena radi osam sati na svome radnom mjestu, onda to znači da je „marljiva“. A zauzme li se to isto vrijeme – bez plaćanja – za Božje djelo, sigurno će se reći: „Religija joj je zavrtjela glavom.“

Obveže li se naučnica tjedno platiti pedeset franaka za nešto što ju veseli, za to bi bilo razumijevanja. Ako bi istu svotu redovito darovala zajednici, ljudi bi kazali ne zna postupati s novcem, ili bi za nju tvrdili još gore stvari.

Već živimo u sluđenu svijetu. U njemu prve stvari dolaze na kraju, a posljednje na prvo mjesto. Stoga kao kršćani moramo imati jasan pogled za ono što je bitno.

Bitno je ljubiti Isusa. Duboka radost nastaje kad Ga ljubimo. To svjedoči Terezija iz Lisieuxa. Nju je u njezinim prvim samostanskim godinama posjetila njezina tek vjenčana sestrična Johanna Néele. Oduševljeno je pripovijedala o svome mužu, i kako s puno topline i pažnje prema njemu postupa. Tereziju je to jako dirnulo. I ona, kakva je već bila, energično odlučila zavjetovati se: „Neka nikada jedna supruga ne učini više za svoga muža od mene za moga najboljega i jedinoga prijatelja Isusa.“

Terezija se vježbala u pogledu ljubavi za Isusa, uvijek prisutnoga Prijatelja! Znala je: On je uvijek uza me i gleda me ljubazno i s radošću. Ovaj neprestani pogled na Isusa i ovo neprestano reagiranje na njezina nevidljivoga prijatelja vodi ju u novu slobodu. Ona postaje neovisna o svojoj okolini. Kad kod svojih bližnjih ne nailazi na pažnju, ili čak iskusi odbijanje, može se utješiti: Isuse, ljubim te! Ti me vidiš! Ljubiš me takvu kakva sam. Znaš za moje srce. Poznaješ moju dobru volju. Tebi hoću pripremiti radost.

Terezija hoće živjeti na radost Isusu. Hoće mu se svidjeti, sve učiniti iz „ljubavi“ prema Njemu. I kad joj teško padne, prihvatiti ili podnijeti poteškoće – možda i odricanje. Tako da time hoće Isusu pokazati i darovati svoju ljubav, pada joj ovo ne samo lakše, nego se u njoj javlja tajanstvena radost i hrani ju.

– Iz ljubavi prema Isusu

Ova nutarnja sreća, živjeti iz ljubavi prema Isusu, zračila je i iz očiju apostola. Oni su se zauzimali za Isusa, dolazili u zatvor, bili bičevani pred Velikim vijećem i dobivali zabranu propovijedanja. Mogli bi zbog toga kukati: „*Oni pak odu ispred vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za Ime*“ (Dj 5,41). Bijahu „*radosni*“. Njima je bila čast smjeti trpjeti za Isusa. Podnijeti ovo „iz ljubavi“ prema Njemu i svjedočiti Njegovu prisutnost.

Nisu samo oni iskusili odbijanje i boli jer su vjerno pristajali uz Isusa Krista. Jedinim dijelom spadaju ove „Kristove muke“ u prijateljstvo i ljubav. Iz ljubavi prema Isusu podnositi trpljenje, uvodi nas dublje u prijateljstvo s Isusom. Stoga može Petar reći: „*Radujte se kao zajedničari Kristovih patnja da i o Objavljenju njegove slave mognete radosno klicati*“ (1 Pt 4,13). Takva ljubav prema Isusu vodi sve više i više u prisnost srca, u sreću intimnosti srca.

Svjedokom ove tajanstvene radosti postao je i osamnaestogodišnji Martin. Svirao je u grupi s petoricom kolega. Gitarist se zvao Pierre. Bio je malen i mršav i svojeglav. Upravo je Petar jedne večeri upao u tuču a da za to nije mogao ništa. Dok su mu njegovi kolege mogli priskočiti u pomoć, već je bio namlaćen na mrtvo ime. Ležao je na tlu, krvario i nije se opirao. Pred njim je stajao nepoznati mladić i urlao. Martin najprije nije razumio ništa, a najmanje činjenicu da se mali Pierre unatoč bolima smiješio, a nepovrijeđeni mladić pokraj njega plakao.

Martin je zatim otpratio Pierra u bolnicu. Privezan na svojim nosilima, izgledao je jadno, ali unatoč tomu na neki način zadovoljan. To je iritiralo Martina i on pita: „Zašto se tako smiješno smiješ?“ „Jer se nešto u meni raduje“, kaže Pierre. Tek kad ga je Martin primorao na to, pripovijedao je da je dobio batine koje su bile namijenjene drugomu – upravo mladiću koji je urlao. „Tako blesav mogao si biti samo ti“, pomisli Martin. Ali to je na njega ipak ostavilo silan dojam. Pierre je kasnije rekao da vjeruje u Boga i da trebamo nositi terete jedni drugima. Da ga sada doduše boli svaka kost, ali na značajan prigušen način, kao da je već netko povio

njegove rane.

Slično je i za svetoga Franju trpljenje bilo izvor radosti. On svoju ulogu pritom vidi na sljedeći način: On ide jednim putem s Gospodinom i veseo je da Gospodin, ondje gdje započinje put trpljenja, ne govori ovdje te ne mogu uzeti sa sobom, ovdje te ne mogu uporabiti i ostavlja ga stajati, nego da ga Gospodin drži dostojnim da i tu pođe s njim. Za njega je to iskaz ljubavi i povezanosti sa strane Gospodina. On u tome vidi u stanovitome smislu potvrdu da ga Isus ljubi, da Isus u njega vjeruje i da ima jako veliko povjerenje u njega.

Tko hoće kušati ovo „vino“ drugovanja s Isusom na putu, može posve jednostavno pitati Isusa: „Isuse, kako ti mogu danas pokazati svoju ljubav? S čime ti mogu poslužiti i kako te razveseliti?“ Očekujte da će vam Isus odmah, sada ili pak tijekom dana, dati neku misao ili neki nutarnji poticaj kao odgovor.

7.

Radost u Duhu Svetom

Tko živi iz prijateljstva s Isusom, u njemu iznutra raste trajna radost. Radost kao duboko temeljno raspoloženje, radost kao nošenost iznutra – čak i u najvećoj poteškoći, dapače i u tuzi za draga čovjeka.

Sâm Isus govori o ovoj svojoj radosti: „*Ovo vam rekoh da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna*“ (Iv 15,11). Isus nam ne želi škrtu davati udjela na „svojoj radosti“. Isus želi da svi njegovi učenici „*imaju puninu njegove radosti*“ (Iv 17,13b).

Što je „Isusova radost“? Evanđelja pokazuju da velika tema za Isusa nisu u prvome redu ljudi, nego njegov Otac. Ovaj Otac je bio Njegova sreća i Njegova radost. Očeva volja bila Mu je hrana i piće. On je sve htio činiti iz ljubavi prema Ocu. Isus je iz ljubavi bio spreman predati svoj život – čak i na tako brutalan i okrutan način razapinjanja. Ova ljubav između Oca i Sina jest Duh Sveti, treća božanska osoba.

Ovdje nailazimo na najdublju radost koja postoji: radost u Duhu

Svetome koju Pavao naziva i radost u Gospodinu: „*Prije svega radujte se u Gospodinu!*“ (Fil 3,1). Duh Sveti stvara božansku radost koju čisto ljudski nije moguće razumjeti. Ova radost je najdublja sreća. Pavao o tome često govori: „*I vi postadoste nasljedovatelji naši i Gospodinovi: sve u nevolji mnogoj prigrliste Riječ s radošću Duha Svetoga*“ (1 Sol 1,6).

Zajednici u Rimu piše: „*Ta kraljevstvo Božje nije jelo i piće, nego pravednost, mir i radost u Duhu Svetome*“ (Rim 14,17). Pavao radost naziva plodom Duha (Gal 5,2).

„*Pisah vam uistinu uz mnoge suze, iz velike nevolje i tjeskobe srca, ne da se ražalostite, nego da upoznate moju preveliku ljubav prema vama*“ (2 Kor 2,4). Pavao se unatoč svim naporima i poteškoćama ne želi ni sa kime mijenjati. Sretan je što smije tako živjeti. Duh Sveti u njemu jest ljubav. Pa i kad njegova ljubav sa sobom donosi trpljenje, u njoj je ipak prisutna radost. „*Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim*“ (Kol 1,24).

Tko je ovu radost u Duhu Svetom kušao, nikada se više ne želi zamijeniti s ljudima koji žive čisto svjetski ugodnim životom. Tko živi u radosti u Gospodinu, najdublje je zahvalan što je od Njega izabran i što ga On smatra dostojnim da Mu služi.

Radost u Duhu Svetome ne ostaje skrivena u srcu. Ona traži izvanjski izraz. Katkada može iz dubine srca javiti silno klicanje, kao što je to doživjela Marija: „*Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju*“ (Lk 1,46-48). A Pavao zna za sreću ovoga božanskog i Duhom izdjelovana klicanja: „*Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu!*“ (Ef 5,19). I mi ćemo se jednom punim srcem složiti u vječnome klicanju Bogu i u Bogu.

8.

Živjeti u unaprijednoj radosti

Sjećam se jednoga razgovora o radosti. Pritom mi je jedna sugovornica rekla: „Za mene je najveća radost ona unaprijed.

Najljepši, usrećujući događaj imati u vidu, jednostavno mi čini dobro!“

Radost unaprijed – živjeti u iščekivanju velike radosti – zapravo je čitav naš kršćanski život. To je neprestano došašće: „*Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: Radujte se! Blagost vaša neka bude znana svim ljudima! Gospodin je blizu*“ (Fil 4,4-5).

U ovoj Gospodinovoj blizini, u iščekivanju ponovnoga dolaska Isusa Krista u slavi, živjela je prva Crkva. Prvi kršćani su molili i zazivali: „Marana' tha – Dođi, Gospodine Isuse, dođi i dovrši kraljevstvo; učini kraj patnjama i povedi nas u Božju Očevu kuću. Dođi i dovrši djelo!“ Ovo iščekivanje njegova dolaska davalo je mnogima snagu da izdrže neprijateljstva i poruge, čak i tamnicu i mučeništvo.

I Isus je govorio o ovome radosnom iščekivanju: „*Tako dakle i vi: sad ste žalosni, no ja ću vas opet vidjeti; i srce će vam se radovati i radosti vaše nitko vam oteti neće*“ (Iv 16,22). Na putu smo prema silnoj, neskrivenoj objavi Božjoj.

Isus hrabri sedamdeset i dvojicu učenika – a s njima i nas – da svoje srce usidrimo u ovoj trajnoj radosti: Tako je učenicima, koji su oduševljeni izvješćivali o uspjesima svoga misionarenja, govorio: „... *Ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego se radujte što su vam imena zapisana na nebesima*“ (Lk 10,20).

Pogled na nebo ima veze s vlastitom smrću. Kako ja razmišljam o smrti? Još više: Koji osjećaji se u meni javljaju pri pomisli na svoju vlastitu smrt?

Nedavno mi je rekao jedan devetnaestogodišnjak: „Jednostavno ne mogu pojmiti da je lijepi trenutak jednostavno prošao i da poslije nikada više nije isto.“ Tako je i s nama: Trenutke radosti, sreće, oduševljenja, želimo zadržati zauvijek. Da, tako treba ostati uvijek. Nešto od ove čežnje odjekuje i u pjesmi: „Dan, lijep kao današnji, dan je koji ne bi nikada smio proći.“

Da, ne bi smio proći – ali prolazi. I ponekad, u recimo pomalo sumornu raspoloženju, pitamo se: Što zapravo ostaje? Sve lijepo prolazi: Mladost prolazi – ja starim; prolazi sposobnost postignuća –

uskoro ću već pripasti u 'staro željezo'; prolazi zdravlje – opažaju se znaci bolesti ... Da, a zatim smrt, koja posvuda na nas vreba: Ne razara li ona sve što smo gradili?

Jedan na smrt bolesni stekao je sljedeće iskustvo: Kad je liječnik bio kod njega, dohvatio je njegovu ruku: „Plašim se smrti. Recite mi, gospodine doktore, što me čeka poslije smrti? Kako će izgledati na onoj drugoj strani?“ „Ne znam“, odgovori liječnik. „Vi ne znate?“, šapne umirući.

Umjesto daljnjega odgovora reče liječnik ženi bolesnoga muža: „Otvorite vrata!“ Žena otvori vrata prema hodniku. Tada u sobu utrči liječnikov pas, skoči na njega i pokaže na svaki način da se raduje što opet vidi svoga gospodara.

Sada se liječnik ponovno okrene bolesniku i kaže: „Jeste li promatrali ponašanje psa? On nikada ranije nije bio u ovome prostoru i ne poznaje ljude koji ovdje stanuju. Ali zna da je s druge strane vrata njegov gospodar, zato je veselo uskočio unutra čim su se vrata otvorila. – Vidite, ni ja ne znam pobliže što nas čeka poslije smrti; ali dostatno mi je znati da je moj Gospodar i moj Učitelj na drugoj strani. Zato ću, kad se jednoga dana otvore vrata, s velikom radošću prijeći prijeko.“

Glede ove radosti, reče Terezija Avilska na smrtnoj postelji: „Sada je on konačno tu, često i željno iščekivani trenutak u kojemu ćemo se vidjeti, dragi moj Zaručnice!“ Mi idemo prema tome trenutku. U kojoj se god situaciji našli: Predokus ovoga dragocjenog Isusova „vina“ uranja čitav naš život u sjajno i toplo svjetlo.

9.

Radujte se sa mnom!

Poziv na radost najdublji je poziv da se zajedno s Bogom radujemo: Radujte se sa mnom! Jer tu je Bog koji svima hoće darovati svoju bezuvjetnu naklonost i prijateljstvo. Isus je svojom osobom naviještao i objavljavao ovoga Boga ljubavi. Znak toga bilo je zajedništvo gozbe. Jelo je tada na Bliskome istoku bilo usporedivo sa sakramentalnim činom, a značilo je prihvatiti drugoga kao prijatelja

na dubokoj, osobnoj razini.

Na ljutnju o Božjemu bezuvjetnom prijateljstvu koje je Isus objavio svojim činjenjem, Isus je pripovijedao tri prisposode o Božjoj radosti. U sve tri poziva svoje slušatelje da se otvore Božjoj radosti i daju se njome zaraziti. Prvu ćemo kratko razmotriti: „*Okupljahu se oko njega svi carinici i grešnici da ga slušaju. Stoga farizeji i pismoznanci mrmrljahu: 'Ovaj prima grešnike, i blaguje s njima.*

Nato im Isus kaza ovu prisposodu: 'Tko to od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu od njih, ne ostavi onih devedeset i devet u pustinji te pođe za izgubljenom dok je ne nađe? A kad je nađe, stavi je na ramena sav radostan pa došavši kući, sazove prijatelje i susjede i rekne im: Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenju. Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog obraćena grješnika nego li zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćanja'“ (Lk 15,1-7).

Kad bi pastir čuo da se jedna od njegovih stotinu ovaca izgubila, u pravilu bi poslao jednoga od slugu da potraži tu jednu. I dalje bi se brinuo za veliku većinu od devedeset i devet. Ali ovdje je obratno. Sam pastir polazi na put! Preuzima na sebe mukotrpano traženje. Ova njegova spremnost pokazuje koliko mu je važan svaki pojedinac.

Kad je pastir zatim pronašao ovcu, pred njim je još bio najteži dio njegova posla. Jer na njemu je sada bilo da tešku životinju donese natrag u stado. Pastir je svoj teški teret uzeo „*sav radostan*“ na svoja ramena. Ne protiv volje, nego radosno uzeo je na sebe ovaj mukotrpani posao. Bilo bi razumljivo da pastir potajno poželi da je životinja u divljini bila požderana od lava. Poštedio bi sebe tereta.

Ali ovdje je drukčije: Pastir se raduje da smije nositi ovcu. A kamo ju nosi? Ne natrag k stadu, što bi bilo normalno, nego pastir želi da se čitavo selo s njim raduje: „*Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenju*“. I Isus dopunja da se čitavo nebo raduje svakomu tko dopusti da ga Njegova ljubav pronađe i donese natrag! Jer tu je Bog koji svoju radost ne želi zadržati za sebe, nego želi sve zaraziti svojom radošću. Tu je Bog koji se raduje svakomu čovjekovu koraku natrag u spasenje, natrag k Njemu, i svima nama govori:

Radujte se sa mnom! Pijem li od ovoga „vina“, nikad mi neće ponestati radosti.

Sadržaj

Predgovor

Uvod

Izvori kršćanske radosti

1. Zahvaliti za dar života
2. Izabrati pogled vjere
3. Radost zbog Božjega djelovanja
4. Iskustvo Isusova prijateljstva
5. Radost odluke
6. Radost ljubiti Isusa
7. Radost u Duhu Svetom
8. Živjeti u unaprijednoj radosti
9. Radujte se sa mnom!

Naslov originala:
Leo Tanner – Theresa Herzog
Von der Freude des Christseins – O radosti življenja kršćanstva
Weg-Verlag 2016.
S njemačkoga preveo i priredio Pavao Madžarević